

18. 1. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Doplňkové penzijní spoření startuje

Jedním z hlavních témat posledních měsíců je důchodová reforma. Aby také ne, když představuje pro český důchodový systém zásadní změny. S účinností od 1.1.2013 se původní dvou pilířový systém rozšiřuje o nový pilíř, který je tvořen důchodovými fondy penzijních společností. Jaká je tedy nová struktura penzijního systému v České republice? 1. pilířem je důchodové pojištění – to zůstává ve srovnání s původním penzijním systémem stejné, 2. pilíř je tvořen důchodovými fondy penzijních společností, kam je možné odvést část peněz z 1. pilíře a konečně 3. pilíř tvořený doplňkovým penzijním spořením. Cílem tohoto článku je pojednat o některých aspektech 3. pilíře penzijního systému.

Legislativní základnu 3. pilíře tvoří zákon č. [427/2011](#) Sb., o doplňkovém penzijním spoření. Účast v doplňkovém penzijním spoření je dobrovolná. Smyslem tohoto institutu je zajistit účastníkům vyšší příjem i po odchodu do důchodu a zachovat si tak dostatečnou životní úroveň, neboť státní důchod ve vztahu ke mzdě klesá a lze předpokládat, že tento trend bude i do budoucna pokračovat.

Srovnání s penzijním připojištěním

30.11.2012 byl nejzazší termín, kdy bylo možné uzavřít smlouvu o penzijním připojištění a stát se účastníkem penzijního připojištění. Ti, kteří tak učinili, mohou v systému penzijního připojištění zůstat i po 1.1.2013 s tím, že se jejich naspořené prostředky převedly do transformovaného fondu 3. pilíře, ve kterém je majetek účastníků penzijního připojištění oddělen od majetku správce. Účastníkům penzijního připojištění zůstanou například garance nezáporného výnosu, což je některými účastníky považováno za plus, jinými za nevýhodu, protože to vede ke konzervativním investičním strategiím a s tím spojeným nízkým výnosům. U doplňkového penzijního spoření již nezáporný výnos garantován není. Doplňkové penzijní spoření umožňuje účastníkům dosáhnout vyššího zhodnocení vložených prostředků, protože jim umožňuje zvolit rizikovější formu investování. Investiční riziko však nese účastník. Dalším rozdílem je, že u penzijního připojištění bylo možné po 15 letech spoření vybrat až polovinu naspořené částky. U doplňkového penzijního spoření to možné nebude.

Jak vstoupit do účastnických fondů

Nabízejí se dvě možnosti. Jednak je možné od 1.1.2013 uzavřít smlouvu o doplňkovém penzijním spoření a tím vstoupit do účastnických fondů. Druhou možností, která se týká osob, které mají uzavřenou smlouvu o penzijním připojištění podle zákona č. [42/1994](#) Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, je do účastnických fondů přestoupit. Vrátit se zpět do transformovaných fondů však nelze. Stejně tak není možné přecházet mezi transformovanými fondy, ani spořit v obou systémech najednou. Účastník se musí rozhodnout pouze pro jeden z nich. Každý účastník doplňkového penzijního spoření si musí zvolit investiční strategii, které se liší podle rizikovosti. Investiční riziko spočívající v přirozeném kolísání prostředků účastníka tak nese účastník. Penzijní společnost musí vytvořit povinný konzervativní fond. Zákon vymezuje aktiva, do kterých může povinný konzervativní fond investovat. Investování povinného konzervativního fondu je nastaveno tak, aby hodnota jeho majetku příliš nekolísala. Důvodem zvoleného legislativního řešení je podle důvodové zprávy jednak skutečnost, že

se má jednat o fond výplatní, proto by u něj měla být zajištěna maximální likvidita a dále skutečnost, že povinný konzervativní fond slouží k uchování hodnoty vložených prostředků. Kromě tohoto fondu může penzijní společnost vytvořit a obhospodařovat i další účastnické fondy s různými investičními strategiemi. Klasicky tak půjde například o dynamickou strategii. Mezi jednotlivými typy investičních strategií bude možné přecházet v rámci jedné penzijní společnosti.

Kdo je oprávněn doplňkové penzijní spoření nabízet a zprostředkovat

Podle zákona o doplňkovém penzijním spoření ve znění účinném do 11.12.2012 byli oprávněni tento produkt zprostředkovat pouze vázaní zástupci penzijní společnosti, investiční zprostředkovatelé a jejich vázaní zástupci. Zákonem č. [399/2012](#) Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o pojistném na důchodové spoření došlo k rozšíření okruhu subjektů, kteří jsou oprávněni doplňkové penzijní spoření distribuovat, a to o obchodníky s cennými papíry a jejich vázané zástupce. Jednou z podmínek kladených zákonem na osoby zprostředkující doplňkové penzijní spoření je prokázání odborné způsobilosti, čímž se rozumí získání všeobecných a odborných znalostí. Všeobecné znalosti se prokazují vysvědčením o maturitní zkoušce nebo dokladem, o dosažení vyššího vzdělání. Odborné znalosti a dovednosti se prokazují osvědčením o absolvování odborné zkoušky před akreditovanou osobou, což je osoba, která je na základě povolení České národní banky oprávněna pořádat odborné zkoušky zaměřené na prokázání odborné způsobilosti. Nikdo jiný není oprávněn tyto zkoušky pořádat.

Nároky z doplňkového penzijního spoření

Z nashromážděných prostředků může účastník při ukončení doplňkového penzijního spoření čerpat následující dávky: starobní penzi na určenou dobu, invalidní penzi na určenou dobu, jednorázové vyrovnání, odbytné, úhradu jednorázového pojistného pro doživotní penzi, úhradu jednorázového pojistného pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu. Stejně jak tomu bylo u penzijního připojištění, je i u doplňkového penzijního spoření podmínkou vzniku nároku na dávku dosažení věku 60 let a doba spoření minimálně 60 měsíců. Podmínkou vzniku nároku na invalidní penzi je přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně z důchodového pojištění a trvání spořicí doby v délce minimálně 36 kalendářních měsíců.

Státní příspěvky a daňové výhody

Doplňkové penzijní spoření je podporováno ze strany státu státním příspěvkem a daňovými výhodami ve formě možnosti snížení daňového základu pro výpočet daně z příjmů fyzických osob, což je pro mnoho lidí silný motiv k jeho uzavření. Od 1.1.2013 dochází ke změně výpočtu státního příspěvku, a to nejen účastnických, ale i transformovaných fondů. Zvyšuje se minimální částka měsíčního vkladu účastníka, ke které je vyplácen státní příspěvek, a to ze 100 Kč na 300 Kč. Výše státního příspěvku je 90 Kč při měsíční úložce 300 Kč. Dále dochází ke zvýšení maximálního státního příspěvku ze 150 Kč na 230 Kč, a to při měsíční úložce 1000 Kč. Pro srovnání, k získání maximálního státního příspěvku stačilo do konce roku 2012 jen 500 Kč. K dosažení maximální možné daňové úspory, tj. 12 000 Kč bude nutné do fondu poslat 24 000 Kč za rok, tj. 2 000 Kč měsíčně. Doposud stačilo pouze 18 000 Kč. Možnost zaměstnavatelů přispívat svým zaměstnancům na doplňkové penzijní spoření zůstává. K příspěvku zaměstnavatele se však státní příspěvek neposkytuje. Účastník musí tuto skutečnost předem písemně sdělit penzijní společnosti. Na základě výše uvedeného lze dojít k závěru, že změny výpočtu státního příspěvku evokují snahu státu přimět účastníky ke zvýšení částek, které si spoří na důchod.

JUDr. Helena Balvínová,

doktorandka na Katedře finančního práva a finanční vědy PF UK

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)